

На основу члана 18. став 1. тачка 9. а у складу са чланом 13. Закона о националним парковима („Службени гласник РС”, број 39/93), члана 55. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, број 66/91) и члана 26. Статута Јавног предузећа „Национални парк Копаоник”,

Управни одбор Јавног предузећа „Национални парк Копаоник” је на седници одржаној 30. марта 2000. године донео

**Правилник
о унутрашњем реду у Националном парку Копаоник**

„Службени гласник РС”, број 50 од 8. децембра 2000.

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о унутрашњем реду у Националном парку Копаоник (у даљем тексту: Правилник) уређују се правила за спровођење режима заштите и развоја Националног парка Копаоник (у даљем тексту: Национални парк) и то начин и услови: кретања и боравка посетилаца у Националном парку; коришћења флоре и фауне (лековитог биља, шумских плодова, ловне и риболовне фауне, пашњака и др.); коришћења рекреативних и других јавних површина; кретања и паркирања возила; постављања информативних, рекламних и других ознака; заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истражних радова; обављања туристичких, угоститељских услуга и других делатности; одржавања чистоће у Националном парку, давања сагласности и одобрења у складу са овлашћењима Јавног предузећа „Национални парк Копаоник” (у даљем тексту: Предузеће), као и други услови обезбеђења режима заштите са посебним забранама и ограничењима у спровођењу режима заштите и развоја у Националном парку.

Члан 2.

Одредбе овог правилника односе се на сва правна и физичка лица са седиштем или боравиштем на подручју Националног парка, на посетиоце, као и на сва правна и физичка лица која на било који начин користе природне вредности и подручје Националног парка.

Члан 3.

Предузеће обезбеђује унутрашњи рад у Националном парку у складу са законом, овим правилником и Правилником о служби надзора.

КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА

Члан 4.

Посетиоцем, у смислу овог правилника, сматра се особа која самостално или организовано преко туристичке или друге организације долази у Национални парк ради: упознавања са природним и културно-историјским вредностима Националног парка, одмора, рекреације или коришћења других услуга.

Члан 5.

Особе које имају пребивалиште или су власници земљишта на подручју Националног парка и особе које су запослене на подручју Националног парка или обављају службене радње и пословни партнери Предузећа не сматрају се посетиоцима у смислу члана 4. овог правилника.

Члан 6.

За време боравка у Националном парку посетиоци су дужни да се придржавају законских одредаба, одредаба овог правилника и упутстава са информативних табли и других ознака, као и упутстава овлашћених лица и надзорника Националног парка.

Члан 7.

Улаз, пролаз и боравак посетилаца на територији Националног парка Предузеће контролише преко својих овлашћених служби.

Посетилац је дужан да купи боравишну карту за период у коме ће боравити на подручју Националног парка по цени прописаној посебним актом Предузећа.

Начин продаје боравишне карте, евидентирање, контрола и скидање контролног купона ће се такође дефинисати напред наведеним актом.

Члан 8.

Кретање на подручју Националног парка дозвољено је по јавним путевима, одређеним стазама, површинама намењеним за спорт и рекреацију, уређеним теренима за алпско и нордијско скијање и другим одређеним и утврђеним коридорима намењеним посетиоцима Националног парка.

Посетиоци се могу кретати, сагласно предходном ставу: пешице, на коњу, запрежним и моторним возилима намењеним за кретање по јавним путевима, скијама, сноубордом, санкама, бобом, жичаром, службеним снежним возилом, хеликоптером, балоном, параглајдингом, змајем и другим дозвољеним средствима превоза.

Члан 9.

У зони првог степена заштите забрањено је кретање посетилаца, осим уз посебно одобрење Предузећа и под обавезном контролом водича Националног парка.

У зони другог степена заштите дозвољено је кретање уређеним путевима, стазама и пролазима на начин који неће угрожавати природну средину.

У зони трећег степена заштите дозвољено је кретање по јавним путевима и рекреативним и другим јавним површинама на начин како је то наменом тог простора предвиђено.

Члан 10.

На територији Националног парка дозвољен је боравак посетилаца у свим објектима уз обавезу пријаве боравка надлежном органу.

Када посетилац долази моторним возилом на територију Националног парка онда је обавезан да уз пријаву боравка пријави и регистарски број свог паркираног возила.

Може се боравити и у камповима на местима које је Предузеће уредило и одредило за те намене уз обавезу да се прибави одобрење од Предузећа.

Члан 11.

Организоване групе и посетиоци могу обилазити подручја Националног парка која нису одређена за кретање и боравак, али уз претходну сагласност Предузећа.

КОРИШЋЕЊЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

Члан 12.

Коришћење флоре и фауне у Националном парку (лековитог биља, шумских плодова, гљива, ловне и риболовне фауне, пашњака и др.) може се вршити под следећим условима:

1. могу се користити оне врсте флоре и фауне чије коришћење и промет није законом и другим прописима забрањен, а у складу са шумским, ловним и риболовним основама Националног парка;
2. брање, односно сакупљање лековитог и другог биља, шумских плодова, гљива, као и пчеларење и пашарење стоком може се вршити само уз претходно одобрење Предузећа, којим се одређује подручје, начин и време брања и коришћења;
3. врсте флоре и фауне које су заштићене посебним актом о контроли коришћења и промета дивљих биљних и животињских врста користе се на начин и под условима утврђеним тим актом;
4. на риболовним водама у Националном парку забрањен је риболов, изузев на деловима вода одређеним за те намене и то на начин и под условима које одреди Предузеће;
5. дивљач у Националном парку се не може ловити, изузев ако се то предвиди ловном основом, уз одобрење Предузећа и уз пратњу надзорника Националног парка;
6. пашарење стоке врши се на простору где је дозвољена паша под надзором чувара стоке.

КОРИШЋЕЊЕ РЕКРЕАТИВНИХ И ДРУГИХ ЈАВНИХ ПОВРШИНА

Члан 13.

Рекреативним и другим јавним површинама сматрају се делови територије Националног парка који су уређени и опремљени за одређену намену рекреације, спорта и других видова јавног коришћења (тргови, парковске зоне, забавни паркови, ски стазе, шеталишта, излетничке стазе и сл.).

Члан 14.

На територији Националног парка најзначајније рекреативне површине представљају стазе и жичаре алпског скијалишта, док су у мањем обиму заступљене нордијске ски стазе, тенис терени и игралишта у највећем броју за мале спортове.

У циљу боље презентације вредности Националног парка постепено ће се опремати и уређивати шетне стазе за едукативно-рекреативну намену.

Члан 15.

Рекреативне и друге јавне површине на подручју Националног парка морају бити уређене и опремљене, одржаване, безбедне и еколошки подобне, о чему се старају непосредни корисници тих површина.

Рекреативне и јавне површине које имају статус грађевинског земљишта, уређују се и опремају у складу са Програмом уређења и опремања грађевинског земљишта.

Члан 16.

Накнада за коришћење рекреативних и других јавних површина којима управља предузеће као и накнада за коришћење Националног парка Копаоник плаћа се предузећу у складу са актом Предузећа о накнадама за коришћење Националног парка Копаоник и посебним уговорима између Предузећа и корисника.

Члан 17.

Коришћење рекреативних и других јавних површина ради излагања и продаје производа или пружање других услуга, односно постављање привремених објеката врши се уз претходну сагласност и услове које одреди Предузеће.

КРЕТАЊЕ И ПАРКИРАЊЕ ВОЗИЛА

Члан 18.

Кретање и паркирање возила, односно саобраћај на путевима на подручју Националног парка обавља се у складу са утврђеним режимом саобраћаја на јавним путевима и под условима утврђеним овим правилником:

1. кретање моторних возила може се вршити само на јавним путевима;
2. кретање шумским путевима дозвољено је за возила Предузећа, Војске Југославије, МУП-а, хитне помоћи и ватрогасне службе, а изузетно и за возила других корисника на основу посебне дозволе Предузећа којом се утврђује правац кретања, сврха и време задржавања;
3. при кретању и паркирању на шумским путевима возачи су дужни да се придржавају постојеће саобраћајне сигнализације, а упутство о контроли кретања и паркирања истих доноси директор Предузећа;
4. снежна возила (табачи и службене моторне санке) могу се кретати по деловима Националног парка и коридорима које одређује Предузеће на основу планских аката Националног парка, односно посебног одобрења у ванредним околностима;
5. возила за зимско и летње одржавање жичара, објеката у простору и мобилних објеката Националног парка, могу се кретати по утврђеним припремљеним трасама и службеним пролазима;
6. ватрогасна и милицијска возила и возила хитне помоћи могу се ради извршавања службених радњи кретати по свим проходним теренима на подручју Националног парка;
7. у случају посебних потреба, за возила Војске Југославије могу се користити делови Националног парка и изван јавних и шумских путева, на основу посебних одобрења и услова које одређује Предузеће уз обавезну санацију терена и поштовања датих услова заштите природних вредности;
8. возила грађевинске оперативе и грађевинске машине могу се кретати под условима које одреди Предузеће;
9. возила која превозе опасне материје могу се кретати у складу са посебним прописима којима је регулисан превоз те врсте терета уз пријаву превоза Предузећу које даје посебна упутства, и
10. возила се могу паркирати на само за те намене одређеним површинама.

Члан 19.

Код утврђивања режима саобраћаја у Националном парку, број моторних возила може се ограничити у складу са граничним капацитетима утврђеним планским актима Националног парка.

Програм одржавања јавних и постојећих путева и режим саобраћаја на њима доносе овлашћене организације уз сагласност Предузећа.

Одржавање шумских путева и режим саобраћаја на тим путевима обезбеђује Предузеће.

Члан 20.

Информативне и друге ознаке на подручју Националног парка могу се постављати искључиво у складу са Правилником о систему информативних ознака у Националном парку, а рекламе уз претходно одобрење Предузећа.

Постављене ознаке треба да технички и ликовно буду обликоване у складу са јединственим стандардима којима се обезбеђује визуелни идентитет Националног парка и афирмишу његове природне вредности и специфичности.

Члан 21.

Постојеће информативне и друге ознаке морају се ускладити са Правилником из претходног члана у року од 6 месеци од дана објављивања овог правилника.

Неусклађене, односно неуклоњене ознаке у остављеном року из претходног става, уклониће Предузеће на терет корисника.

Члан 22.

Корисници Националног парка могу у рекламне сврхе користити име и знак Националног парка уз претходно одобрење Предузећа.

За све рекламе постављене у Националном парку плаћа се накнада одређена актом Предузећа.

ИЗВОЂЕЊЕ НАУЧНИХ И ИСТРАЖИВАЧКИХ РАДОВА

Члан 23.

На подручју Националног парка могу се вршити научни и истраживачки радови уз претходну сагласност Предузећа.

Научни и истраживачки радови се врше на начин којима се не изазивају трајна оштећења природних добара а у складу са посебним условима који се одређују у поступку прибављања сагласности од Предузећа.

Подаци о извршеним научноистраживачким радовима (геолошким, хидролошким и др.) достављају се Предузећу ради њиховог евидентирања на начин и у роковима које утврђује Предузеће.

ОБАВЉАЊЕ ТУРИСТИЧКИХ, УГОСТИТЕЉСКИХ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 24.

Туристичке, угоститељске и друге делатности на подручју Националног парка обављају се у складу са законом, као и одређеним режимима заштите и граничним капацитетима утврђеним Просторним планом Националног парка.

На подручју Националног парка не могу се обављати делатности које су забрањене Законом о националним парковима.

Програми корисника Националног парка који обављају делатности на подручју Националног парка морају се ускладити са Програмом заштите и развоја Националног парка.

Члан 25.

Туристичке, угоститељске и друге делатности и услуге на подручју Националног парка обављају се у складу са следећим правилима:

1. привредне делатности усмеравају се и усклађују са граничним капацитетима и потребама Националног парка,
2. туристичко и угоститељско коришћење подручја утврђује се и усклађује са граничним капацитетима коришћења природне средине, и
3. делатност газдовања шумама врши се у складу са Основама газдовања шумама и у сталној зависности је од потребе трајног одржавања оптималног стања шума.

Члан 26.

Туристички, угоститељски и други објекти у којима се обављају делатности из претходног члана морају одговарати нивоу објеката у Националном парку и бити прикључени на инфраструктурне системе тако да не загађују и угрожавају природу Националног парка.

Сви објекти на подручју Националног парка морају бити максимално опремљени средствима за противпожарну заштиту и морају заменити постојеће системе грејања чистом еколошком енергијом у законом одређеним роковима, а сходно одредбама Просторног плана и Програма заштите и развоја Националног парка.

ПРАВИЛА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ

Члан 27.

Одржавање чистоће у Националном парку обавеза је свих корисника Националног парка.

Уклањање отпадака из објеката обавља се на начин утврђен Програмом комуналних делатности у Националном парку.

О одржавању чистоће на јавним површинама старају се власници, односно корисници тих површина.

О одржавању чистоће на припадајућим парцелама стамбених, викенд или пословних објеката старају се власници, односно корисници тих објеката.

На подручју Националног парка не могу се депоновати комунални или индустријски отпаци, радиоактивне и друге опасне материје.

Власници, односно корисници пословних и других објеката у Националном парку су дужни да их уредно одржавају (одржавање и кречење фасада, одржавање живих и других ограда, уређење дворишта и друго).

Члан 28.

Код депоновања грађевинског и другог материјала, уклањања снега и леда, корова и сличног материјала, одвођења отпадних вода и држања стоке корисници Националног парка дужни су да се придржавају следећих општих правила:

1. депоновање грађевинског и другог материјала (шут, шљака, пиљевина, огревно дрво и др.), не може се вршити на јавним површинама, осим у случају нужне потребе, уз одобрење Предузећа, на начин и на месту које одреди Предузеће.

2. паљење корова, лишћа, грања и сл. по правилу се не може вршити на подручју Националног парка, осим изузетно и у складу са Програмом противпожарне заштите Националног парка;

3. при уклањању снега и леда са путева и других површина, забрањено је коришћење индустријске соли;

4. отпадне воде (укључујући и отпадне воде из објеката за држање стоке) не могу се испуштати у подземне или надземне воде и простор Националног парка без претходног прочишћавања на начин и под условима прописаним законом (обавезе прикључења у канализациони систем, односно у септичке јаме изграђене у складу са санитарно-техничким прописима);

5. депоновање стајског ђубрива и сточне хране врши се на местима, односно објектима на начин којим се обезбеђује чистоћа и не нарушава се пејсажни изглед Националног парка;

6. није дозвољено бацање отпадака изван за те сврхе постављених објеката и судова.

НАЧИН ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ, ОДНОСНО ОДОБРЕЊА

Члан 29.

Захтеви за издавање сагласности, односно одобрења подносе се Предузећу.

Органи Предузећа надлежни за решавање захтева су директор и Управни одбор, у складу са утврђеним надлежностима.

Члан 30.

Захтеве за чије решавање није утврђена надлежност органа Предузећа нормативним актима о организацији Предузећа решава Управни одбор.

Приговоре и жалбе на одлуке директора, решава Управни одбор Предузећа.

ПОСЕБНЕ ЗАБРАНЕ И ОГРАНИЧЕЊА

Члан 31.

У циљу заштите изворних природних добара, простора, флоре и фауне а посебно природних реткости на целој територији Националног парка забрањено (забрањен) је:

1. уништавање, оштећивање или угрожавање биљних и животињских врста заштићених законом или Просторним планом,
2. чиста сеча шума као и други видови коришћења, којима се уништава природа или се доводи у питање стабилност шумских екосистема,
3. уношење неаутохтоних дивљих биљних врста изузев за потребе регулационих радова на клизиштима у зонама заштите IIII степена,
4. уношење неаутохтоних дивљих животињских врста,
5. брање и искоришћавање биљака или биљних делова декоративних врста у природним састојинама,
6. брање и сакупљање шумских плодова без дозволе и лековитог биља у мери или на начин који ограничава репродуктивне могућности врсте,
7. копање и одношење површинског травнатог слоја земљишта,
8. кресање листопадног и четинарског дрвећа без сагласности Предузећа,
9. коришћење пашњака за пашарење стоке где није дозвољена паша, или пуштање стоке без надзора чувара на просторе где је дозвољена паша,
10. преоравање земљишта са великим нагибима,
11. претварање ливада или пашњака у оранице,
12. мењање праваца водотока, погоршавање квалитета и количине, као и мењање просторног и временског распореда вода,
13. каптирање извора и врела која Просторним планом нису предвиђена за потребе водоснабдевања,
14. испуштање отпадних вода из канализационих система у рецепијенте без пречишћавања,
15. изручивање садржаја септичких јама на подручју Националног парка,
16. прање моторних возила на речним токовима, потоцима и извориштима,
17. коришћење шумских путева за јавни саобраћај,
18. сваки вид изградње без претходног прибављања сагласности, одобрења и одговарајуће грађевинске дозволе од надлежних органа,
19. депоновање отпадног грађевинског материјала, земље, шута, пиљевине или смећа на подручју Националног парка,
20. отварање каменолома и експлоатација других минералних сировина, осим за привремена позајмишта, у зонама режима заштите IIII степена, ако је то одређено Просторним планом,
21. градња надземних енергетских или других водова осим у зони IIII степена заштите,
22. постављање привремених и покретних објеката рекламних, информативних и других ознака без претходног одобрења Предузећа,
23. извођење истражних радова без сагласности Предузећа,
24. обављање туристичко-угоститељске и друге делатности супротно правилима режима заштите,
25. кретање и паркирање возила изван одређених места или дозвољеног пута,
26. сервисирање моторних возила,
27. кретање снежних моторних санки, осим у службене сврхе,

28. стварање буке преко законом дозвољене границе,
29. лов и риболов и кретање са прибором за лов и риболов без одобрења Предузећа,
30. коришћење и употреба ватреног оружја, изузев у службене сврхе,
31. кретање ловачких и других паса без поводца и контроле власника,
32. ложење отворене ватре у шуми и на шумском земљишту, односно ван уређених места за ту намену,
33. кретање ван постојећих путева и уређених и обележених стаза,
34. заустављање или задржавање ван уређених или обележених стаза или површина,
35. одлагање отпада ван уређених и обележених места и постављених судова,
36. фотографисање или снимање у комерцијалне сврхе без посебне дозволе Предузећа,
37. оштећење информативних и других ознака.

ВРШЕЊЕ НАДЗОРА

Члан 32.

Надзор над спровођењем правила утврђених овим правилником врши Служба надзора Предузећа, односно надзорници и добровољни чувари.

Надзорник Националног парка контролише спровођење правила унутрашњег реда у Националном парку, стара се о постављеним ознакама и обавља послове чувања шума, ловишта, риболовног подручја и обавља друге послове у складу са законом.

Кад надзорник Националног парка у вршењу службе установи да је учињена радња супротна одредбама закона и правила унутрашњег реда, или када постоји основана сумња да је учињено кривично дело или прекршај овлашћен је да:

1. легитимише лице у Националном парку,
2. изврши преглед свих врста возила и товара,
3. привремено одузме предмет којим је извршено кривично дело или прекршај,
4. лице без личних исправа затечено у вршењу кривичног дела или прекршаја привреде надлежном органу унутрашњих послова,
5. на лицу места наплати новчану казну прописану законом за учињен прекршај.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

Предузеће ради заштите природних добара Националног парка има право активне легитимације у погледу остваривања режима заштите и покретања кривичних и прекршајних поступака.

Служба надзора је обавезна да у остваривању режима заштите користи права везана за активну легитимацију и да у року од 24 часа обавести директора Предузећа о свим променама у простору Националног парка.

Члан 34.

Казнене одредбе предвиђене за кривична дела, привредне преступе и прекршаје непосредно се примењују при коришћењу права из активне легитимације и код наплате новчане казне на лицу места од стране надзорника.

Члан 35.

Новчана средства која се остварују наплатом новчаних казни на лицу места од стране надзорника су приход Предузећа.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о унутрашњем реду у Националном парку Копаоник од 9. децембра 1994. године бр. 425/94.

Члан 37.

Овај правилник, по добијању сагласности Министра заштите животне средине, ступа на снагу осмог дана од дана објављива у „Службеном гласнику РС“.

Број 122/2000

Копаоник, 20. марта 2000. године

Управни одбор Јавног предузећа

„Национални парк Копаоник“

Председник,

Слађана Филиповић, с.р.